

Jako někým jiným

Debut ze subkultury larpu

★★★

Novela *Léky smutných* je literárním debutem Pavla Gottharda, jinak „scenáristy na volné noze“ s nezanedbatelnými zkušenostmi s tvorbou rozhlasových dokumentů či improvizčních dramát (larpů). Na základě této strohé charakteristiky lze tušit dvojí nebezpečí. Za prvé, kniha bude unylým přepisem her-larpů (akronym z Live Action Role Playing). Za druhé, bude neinvenčně vytěžovat téma snadné a populární — střet světů reality a fantazie. Gotthard ve své prvotině oběma úskalím uniká, a pomineme-li několik rušivých maličkostí, lze knihu vnímat jako debut rozhodně povedený.

Začnu negativy: Kniha má velmi pomalý rozjezd. S klíčovými postavami i důležitými kulisami světa fantastického i reálného se sice seznámíme celkem záhy, nicméně nejsou spolu zpočátku (tím myslím zhruba prvních šedesát stran, což je téměř třetina textu...) úplně kompatibilní. David, hlavní hrdina příběhu a student brněnské žurnalistiky, řeší problémy s přítelkyní Pavlou, která se po nocích kdesi toulá a zatvrzele mu odmítá prozradit kde, s kým a proč. Taky má arogantního otce,

kteřý mu odmítl přispívat na živobytí během vysokoškolských studií. Takže musí soustavně chodit po brigádách, přičemž ani zde pochopitelně všechno nefunguje tak bezstarostně, jak by mohlo. Mezi epizodami z Davidovy každodennosti pak občas problesknou osamocené výjevy z jakési krvavé bitvy u Amesbury. Je jasné, že to spolu všechno souvisí, ale napsáno ani poskládáno to není úplně nejšikovněji. Stylu psaní rozhodně nepomáhají až úsměvné Gotthardovy pokusy o obrazné vyjadřování. Ty někdy připomínají bombasticky-sportácké formulace: „kopí hladce prošlo látkovou uniformou, zakouslo se do vojákovy těla a pak vyjelo ven jako jehla zkušené švadleny“. Jindy působí dojmem záměrného, přesto velice těžkopádného a nesmyslné překombinovaného protlačování lyrických prvků do „všedního“ textu: „vítr lomcoval igelitem jako srdeční chlopní“. Tedy dále — skladbě a řazení jednotlivých výseků z „reality“ neprospívá grafické oddělování silnou linkou. Tyhle střihy zřejmě autora okouzlují mnohem víc než obsah jednotlivých textových fragmentů a dané paraliterární řešení pak působí jen jako zkusmé, možná efektní, nikoli důkladněji promyšlené v souvislosti s celkovým syžetem prózy (což je vlastně paradoxní).

K lepším stránkám textu lze připočítat spád vyprávění. To se postupně stává smysluplnějším, významně suverénnějším, v dobrém slova smyslu pohlcujícím. Davidovi se podaří rozluštit důvody záhadného nočního mizení Pavly-Elaine a seznamuje se s členy její noční party i se snovým alternativním světem — Královstvím. Poblouznění z něj i ze zdánlivého vyřešení milostných potíží je však

dočasný. David si totiž uchovává pevný smysl pro racionální, pragmatické, přímočaré uvažování. To je sice v jistých momentech velmi užitečné, ale brání mu hlouběji porozumět Pavliným motivacím k eskapismu. Pro čtenáře pak má Davidův nevyvratitelný způsob myšlení ten následek, že se vyřešení mnoha nastolených krizí stane předvídatelným, přesto nepředvídaným. Totiž, disciplinovaný čtenář obeznámený s figurou nespolehlivého vypravěče a jinými sofistikovanými triky postmoderní prózy se dlouho zdráhá uvěřit, že by zde nic takového nebylo použito a že řešení je opravdu jednoduché, v jistém smyslu banální... Touto interpretační hrou se daří text trochu otevřít — o její intencionálnosti nechci spekulovat. Podobně není jasné, kdy chce Gotthard spíš provokovat a kdy moralizovat — viz třeba závěrečné „morální vítězství“ lidí, jako je David (pragmatických a tak dále), a související marginalizace těch, co fantastice propadli nadmíru, tedy „nezdravé“ (viz symptomatický titul knihy s dvojí kletbou). Kloním se k tomu, že účelem tohoto finálního černobílého obrázku není podat „správné“ zpodobnění sociální reality, ale upozornit na možnou rozporuplnost života „jako“.

Přestože končím slovy, která chválí jen zpola, ve svém celku patří Gotthardova kniha bezpochyby k těm zajímavějším — což není málo.

Kateřina Kírkosová

Pavel Gotthard: *Léky smutných*, Host, Brno 2013